

Beleid

Leden van de gemeenteraad Bloemendaal
 Postbus 201
 2050 AE OVERVEEN

Gemeente Bloemendaal
 Postbus 201
 2050 AE Overveen
 T 14 023
 www.bloemendaal.nl

Datum : 2 oktober 2019
 Uw kenmerk : -
 Ons kenmerk : 2019006515
 Behandeld door : College
 Onderwerp : Uitvoering Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP)
 Verzonden :
 Bijlage(n) : -

Geachte heer/mevrouw,

In januari 2018 hebben wij het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) vastgesteld. In de raadsvergadering van maart 2018 heeft u het IHP behandeld. Wij menen dat er meerdere redenen zijn, zowel inhoudelijk als financieel van aard, om met betrekking tot onderdelen van het vastgestelde IHP voorlopig even pas op de plaats te maken. In het vervolg van deze brief lichten wij dit toe.

Raadsbesluit maart 2018 in relatie tot begroting

Zoals aangegeven is het IHP in de raadsvergadering van maart 2018 behandeld. Het besluit luidt als volgt:

1. Kennis te nemen van het door het college op 24 januari 2018 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP 2018);
2. Dit IHP te beschouwen als strategisch kader voor het beleid met betrekking tot onderwijshuisvesting binnen de gemeente Bloemendaal;
3. Opdracht te geven om een afweging en voorstel te maken – met inachtneming van de totale financiële positie van de gemeente – ten aanzien van de financiële gevolgen van dit IHP voor de begroting 2019 en de meerjarenbegroting 2020-2022.

Het IHP heeft een looptijd van 16 jaar en is opgedeeld in 4 tijdvakken van elk 4 jaar. Het eerste tijdvak heeft betrekking op de periode 2019-2022. In deze periode dient, volgens het IHP, een bedrag van ruim € 12,8 mln. te worden geïnvesteerd. Een specificatie (overgenomen uit de Kadernota 2020):

School/voorziening	2020	2021	2022	Totaal
Julianaschool: inpandige uitbreiding	€ 648.000			€ 648.000
SAB: nieuwbouw/renovatie (incl. gymlokaal)	€ 250.000	€ 1.744.000	€ 1.743.000	€ 3.737.000
Josephschool: uitbreiding/aanpassing nevenruimte	€ 259.000			€ 259.000
Theriaschool: vervangende nieuwbouw, incl. gymlokaal	€ 250.000	€ 1.771.000	€ 1.772.000	€ 3.793.000
De Paradijsvogel: nieuwbouw of aanpassing	€ 1.553.000			€ 1.553.000
Montessori VMBO: uitbreiding	€ 200.000	€ 846.000	€ 846.000	€ 1.892.000
Van Eeghenschool: uitbreiding	€ 509.000			€ 509.000
BSV renovatie			€ 50.000	€ 50.000
Tijdelijke huisvesting (algemeen)		€ 200.000	€ 200.000	€ 400.000
Totaal	€ 3.669.000	€ 4.561.000	€ 4.611.000	€ 12.841.000

2019006515

Toelichting op de tabel

Bij alle scholen/voorzieningen is uitgegaan van een normbedrag van € 2.250 per m².

Het in 2020 opgenomen bedrag voor de SAB, Theresiaschool en Montessori VMBO betreft bouwvoorbereidingskosten. De 'eigenlijke' bouwkredieten worden aan deze scholen in de jaren 2021 en 2022 beschikbaar gesteld. Enkele scholen hebben tijdelijke huisvesting nodig tijdens de bouwwerkzaamheden. In de bedragen is nog geen rekening gehouden met een (eventuele) bijdrage van de besturen in de renovatiekosten. In 2019 wordt niet in onderwijshuisvesting geïnvesteerd (behoudens eventuele calamiteiten).

Inhoudelijke overwegingen om de uitvoering van het IHP nader te bezien.

1. In de meerjarenbegroting zijn de kapitaallasten met betrekking tot de in het 1^e tijdvak van het IHP (dat loopt tot en met 2022) te verrichten investeringen volledig opgenomen. In de resterende tijdvakken dient nog eens € 33 mln. te worden geïnvesteerd. Vaststaat dat deze lasten zwaar op toekomstige begrotingen gaan drukken.
2. In het IHP wordt uitgegaan van een investeringsbedrag van € 2.250 per m² voor uitbreiding, (vervangende) nieuwbouw en renovatie. De normbedragen zoals op dit moment door de VNG gehanteerd en door ons overgenomen (u heeft hierover een afzonderlijke brief ontvangen), komen ongeveer overeen met de gehanteerde bedragen in het IHP. In de praktijk lopen de bouwkosten echter nog steeds op en zouden de onlangs geactualiseerde normbedragen wellicht niet meer toereikend zijn.
3. Er zijn nieuwe ontwikkelingen/initiatieven ten aanzien van alternatieve vormen van financiering van maatschappelijk vastgoed. De gemeente is hierover inmiddels tweemaal benaderd. Onderzoek naar de voor- en nadelen, haalbaarheid en dergelijke vergt echter tijd.
4. De uitzonderlijke Bloemendaalse omstandigheden op het gebied van onderwijshuisvesting zou onzes inziens tot een verzoek om een extra uitkering uit het gemeentefonds moeten leiden:

'Buitenleerlingen': er zijn geen tot zeer weinig gemeenten in Nederland met dezelfde onbalans in leerlingenaantallen (inwoners/niet-inwoners). Ongeveer 40% van de leerlingen op de basisscholen (ca 1.400 leerlingen) is uit andere gemeenten afkomstig. We maken ons zorgen over het feit dat in de uitkering uit het gemeentefonds geen rekening wordt gehouden met het feit dat ook basisscholen een regiofunctie kunnen hebben.

5 Bloemendaalse scholen hebben een monumentenstatus, renovatie zal dan hetzelfde kosten als nieuwbouw;

Bloemendaal heeft een bovengemiddeld aantal basisscholen. Dit houdt direct verband met het aantal dorpskernen.

Er is tijd en specifieke deskundigheid nodig om te onderzoeken hoe dit op een 'succesvolle' manier onder de aandacht van de beheerders van het gemeentefonds te brengen.

5. Bij de sectorraden van het Primair en Voortgezet Onderwijs en de VNG leeft al langer de wens om gemeenten en schoolbesturen meer in staat te stellen om hun gezamenlijke verantwoordelijkheden voor (de kwaliteit) van onderwijshuisvesting waar te maken. Om dit tot uitdrukking te brengen hebben de drie partijen een gezamenlijk voorstel opgesteld: 'Huisvestingsvoorstel VNG, PO-raad, VO-raad' d.d. december 2016. Samengevat geeft het huisvestingsvoorstel het volgende weer:
 - a. Gemeenten en schoolbesturen stellen gezamenlijk een meerjarig Integraal Huisvestingsplan (IHP) op, waarover Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd wordt en dat in de plaats treedt van de bestaande jaarcyclus. Daarmee krijgt het IHP een wettelijke status (waarschijnlijk krijgen de eerste 4 jaren een bindend karakter).

- b. Renovatie wordt als (nieuwe!) voorziening in de wet opgenomen;
- c. Schoolbesturen stellen verplicht een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op waarin onderhoudswerkzaamheden en te besteden middelen zijn aangegeven;
- d. Het investeringsverbod (voor scholen) als beschreven in de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) wordt aangepast en versoepeld.

Bovengenoemde voorstellen zijn door het kabinet opgenomen in het klimaatakkoord en moeten – volgens de opstellers – leiden tot aanpassing van onderwijswetten op het gebied van huisvesting. De verwachting is dat aanpassing van de wetten mogelijk pas in 2022/2023 plaatsvindt. Op basis van de aanpassing van de wetten wordt ook de modelverordening voorzieningen huisvesting onderwijs door de VNG aangepast.

6. Eerder dit jaar zijn de eerste stappen gezet om de Bloemendaalse Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs aan te passen aan het IHP, in overleg met de schoolbesturen en vooruitlopend op aanpassing van de modelverordening van de VNG. Dit traject is stopgezet om te voorkomen dat de verordening na het verschijnen van de nieuwe modelverordening met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid opnieuw moet worden gewijzigd.
7. In een recente ledenvergadering heeft de VNG een motie op het gebied van onderwijshuisvesting vastgesteld. Om uitvoering te geven aan deze motie heeft het bestuur een expertiseteam Onderwijshuisvesting ingesteld met de volgende opdracht:
 - Maak een reconstructie van de ontwikkeling van de geldstroom die gemeenten (via het gemeentefonds) beschikbaar hebben voor onderwijshuisvesting in de afgelopen 10 jaar;
 - Maak voor diezelfde periode een analyse van de ontwikkeling van de kosten voor onderwijshuisvesting die gemeenten maken op basis van hun zorgplicht en als gevolg van veranderende duurzaamheidsvereisten.
 - Geef een beeld van de (onderhouds)toestand van schoolgebouwen en van de opgave die er nog ligt;
 - Maak een analyse van de verdeling van de kosten over de verschillende betrokken partijen.De rapportage van het expertiseteam vormt ook de inbreng in het traject rond het Klimaatakkoord.
8. In juni 2019 heeft de landelijke vereniging onderwijsadviseurs (LVO) een brief gestuurd aan de VNG. In deze brief reageert de LVO op zich positief op de hiervoor onder 5 weergegeven ontwikkelingen. De LVO stemt in met de komende wettelijke status van het IHP, het opheffen van het investeringsverbod en een voorziening renovatie/nieuwbouw. De LVO ziet renovatie echter niet als alternatief voor vervangende nieuwbouw (te bekostigen door de gemeente) maar als zelfstandige voorziening. De VNG meent dat bij vervangende nieuwbouw alleen de technische conditie een rol moet spelen. De LVO meent dat functionaliteit, binnenklimaat en duurzaamheid ook in de beoordeling moeten kunnen worden betrokken. De LVO gaat uit van een verplichte bijdrage van scholen – bij vervangende nieuwbouw – van 20 tot 30%.

Vervolg

Op grond van het voorgaande menen wij, dat:

1. In afwachting van komende veranderingen op het gebied van relevante wet- en regelgeving voorlopig geen uitvoering dient te worden gegeven aan het IHP vanaf 2023 (behoudens calamiteiten etc.);
2. Uitvoering dient te worden gegeven aan de eerste 4-jarenschijf van het IHP (2019-2022), waarbij, na overleg met de betreffende scholen, dient te worden bezien of het mogelijk is het investeringsbedrag van ca. € 12,8 mln. te verlagen door bijv. voorzieningen te combineren of niet noodzakelijke voorzieningen (nog) niet te realiseren.

Overleg met en positie scholen

Op 5 september en 16 september jl. hebben de portefeuillehouders onderwijs en financiën over het voorgaande overleg gevoerd met de basisscholen die opgenomen zijn in het eerste tijdvak van het IHP. Men heeft begrip voor het ingenomen standpunt. Er zijn afspraken gemaakt over de uitwerking van punt 2. In ieder geval gaan de Van Eeghenschool en de Schoolvereniging Aerdenhout-Bentveld (dichtbij elkaar gelegen) op korte termijn met elkaar in overleg.

Wij gaan ervan uit dat het investeringsbedrag voor het 1^e tijdvak verlaagd kan worden. In het overleg met de basisscholen is door ons een streefbedrag (voor de verlaging) van € 4 mln. genoemd (= 1/3 geraamde investeringen t/m 2022).

Het staat vast dat op 'harde' voorzieningen als bijv. uitbreiding gebouwen i.v.m. capaciteitstekorten niet bespaard kan worden.

Met de enige VO-school die is opgenomen in het tijdvak 2019-2022 – de Montessori VMBO – en die te maken heeft met een behoorlijk capaciteitstekort heeft inmiddels ook overleg plaatsgevonden.

In oktober kunnen over de resultaten van de gesprekken met en door de scholen pas mededelingen worden gedaan. Tijdens of voorafgaande aan een reguliere vergadering van de commissie Samenleving of tijdens de beeldvormende avond over de begroting: 10 oktober a.s. Het voornemen bestaat voor deze bijeenkomst ook de betrokken scholen uit te nodigen. Het in de laatste vergadering van de commissie Samenleving toegezegde overleg met de scholen kan dan tegelijkertijd plaatsvinden. U ontvangt hierover nog informatie.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

WN
, secretaris